

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «АВРАМЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 24685/07)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

від 3 березня 2011 року

Рішення остаточне, але воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Авраменко проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Боштьян М. Зупанчіч (Bostjan M. Zupancic), *Голова*,

Ганна Юдківська (Ganna Yudkivska),

Ангеліка Нусбергер (Angelika Nußberger), *судді*,

та Стівен Філіпс, *заступник Секретаря секції*,

після обговорення за закритими дверима 8 лютого 2011 року виносить таке рішення, що було ухвалено у той самий день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 24685/07), поданою проти України до Суду 6 червня 2007 року громадянином України паном Авраменком Ігорем Івановичем (далі — заявник) відповідно до ст. 34 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Ю. Зайцевим, Міністерство юстиції України.

3. 24 листопада 2009 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд. Відповідно до Протоколу № 14 заява була передана комітету у складі трьох суддів.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявник народився у 1953 році і проживає в м. Борисполі Київської області.

5. 28 травня 1998 року заявник звернувся до Міжобласного суду із позовом до свого колишнього роботодавця про стягнення заборгованості з заробітної плати та інших пов'язаних із зарплатнею виплат.

6. 6 грудня 1999 року суд відхилив вимоги заявника у зв'язку з пропуском строку позовної давності. Заявник оскаржив це рішення у касаційному порядку.

7. 12 січня 2000 року Верховний Суд України, встановивши, що суд нижчої інстанції неправильно застосував закон, скасував рішення від 6 грудня 1999 року і направив справу на новий розгляд.

8. 14 листопада 2000 року Міжобласний суд частково задовольнив вимоги заявника.

9. 14 грудня 2000 року той же суд за заявою заявника скасував рішення від 14 листопада 2000 року у зв'язку з нововиявленими обставинами.

10. 31 травня 2001 року суд частково задовольнив вимоги заявника. Заявник оскаржив це рішення у касаційному порядку. 21 листопада 2001 року Верховний Суд скасував рішення від 31 травня 2001 року і направив справу на новий розгляд до Міжобласного суду.

11. 20 грудня 2001 року Верховний Суд направив справу заявника на розгляд до Оболонського районного суду м. Києва.

12. 17 травня 2002 року цей суд частково задовольнив вимоги заявника. Заявник оскаржив це рішення.

13. 19 серпня 2002 року апеляційний суд м. Києва скасував рішення від 17 травня 2002 року і направив справу на новий розгляд, оскільки суд першої інстанції не дослідив усіх обставин справи.

14. 28 лютого 2003 року Оболонський районний суд м. Києва зупинив провадження у справі у зв'язку з проблемами заявника зі здоров'ям, які перешкождали йому брати участь у судових засіданнях.

15. 7 травня 2003 року апеляційний суд м. Києва за скаргою представника заявника скасував ухвалу від 28 лютого 2003 року і направив справу до суду першої інстанції для подальшого розгляду.

16. 4 серпня 2003 року Оболонський районний суд м. Києва задовольнив позовні вимоги заявника. Суд зобов'язав поновити заявника на раніше займаній посаді і присудив йому 34 472,11 грн¹ заборгованості із заробітної плати, інших пов'язаних з нею виплат, відшкодування моральної шкоди.

17. 25 листопада 2003 року апеляційний суд м. Києва скасував рішення від 4 серпня 2003 року і направив справу на новий розгляд, оскільки суд першої інстанції не дослідив усіх обставин справи та наданих сторонами документів.

18. 21 червня 2004 року Оболонський районний суд м. Києва відхилив позовні вимоги заявника про поновлення на посаді у зв'язку з пропуском строку позовної давності, задовольнив частково його вимоги щодо стягнення заборгованості із заробітної плати та інших пов'язаних з нею виплат, присудивши йому 732,08 грн², і відхилив решту його вимог. Заявник оскаржив це рішення.

19. 1 жовтня 2004 року апеляційний суд м. Києва залишив рішення від 21 червня 2004 року без змін. 28 жовтня 2004 року заявник оскаржив це рішення у касаційному порядку.

20. 18 грудня 2006 року Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявника і залишив рішення від 21 червня та 1 жовтня 2004 року без змін.

¹ Приблизно 5558 євро.

² Приблизно 110 євро.

21. У ході судового розгляду заявник змінював свої вимоги 12 квітня і 13 грудня 2000 року, 25 січня 2001 року і 23 березня 2002 року шляхом заявлення вимоги про поновлення на посаді, відшкодування моральної шкоди та про індексацію сум, що вимагались. 22 квітня 1999 року і 28 лютого 2002 року він безуспішно вимагав відвід судді. Заявник двічі не з'являвся у судові засідання, двічі просив відкласти судові засідання і подав декілька заяв щодо отримання копій декількох документів, що мають відношення до справи. Відповідач по справі не з'явився у судові засідання п'ять разів.

ЩОДО ПРАВА

I. СКАРГА ЩОДО ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

22. Заявник скарживсь на те, що тривалість провадження у його справі була несумісною з вимогою «розумного строку», яка закріплена в пункті 1 статті 6 Конвенції, в якому зазначене таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

23. Уряд заперечував ці твердження.

24. Період, який має братись до уваги, почався 28 травня 1998 року і закінчився 18 грудня 2006 року. Таким чином, він тривав вісім років і шість місяців в судах трьох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

25. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою в значенні підпункту (а) пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

26. Суд повторює, що розумність тривалості провадження повинна визначатись у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів державної влади, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], № 30979/96, п. 43, ECHR 2000VII). Суд повторює, що трудові спори мають вирішуватись з особливою сумлінністю (див. рішення у справі «Руотоло проти Іта-

лії» (*Ruotolo v. Italy*) від 27 лютого 1992 року, Series A, № 230D, стор. 39, п. 17).

27. Повертаючись до фактів цієї справи, Суд зазначає, що справа стосувалась вимог заявника щодо поновлення на посаді, стягнення заборгованості із заробітної плати і пов'язаних із нею виплат. Таким чином, провадження було особливо важливе, що вимагало від судів особливої сумлінності.

28. Далі Суд зазначає, що, хоча заявник декілька разів змінював свої позовні вимоги, вони стосувались одного питання, а саме — законності звільнення заявника та стягнення заборгованості з заробітної плати та інших пов'язаних із нею виплат. Таким чином, Суд вважає, що справа не була особливо складною.

29. У будь-якому разі, Суд вважає, що складність справи та поведінка сторін не може виправдати тривалість провадження, що становила вісім з половиною років. Суд вважає, що значні затримки були спричинені неодноразовим переглядом справи у зв'язку з тим, що судом першої інстанції не було дотримано процесуальних вимог. Крім того, він зазначає, що касаційна скарга заявника розглядалась 2 роки. Таким чином, Суд доходить до висновку, що головним чином відповідальними за надмірну тривалість провадження в цій справі є державні органи.

30. Суд часто встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції в справах, що порушують питання, подібні до тих, що розглядаються в цій справі (див. рішення у справах «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*), згадане вище, «Павлюлінець проти України» (*Pavlyulynets v. Ukraine*), № 70767/01, пп. 49–53, від 6 вересня 2005 року; «Ващенко проти України» (*Vashchenko v. Ukraine*), № 26864/03, п. 50, від 26 червня 2008 року).

31. Розглянувши усі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку в цій справі. З огляду на свою прецедентну практику з цього питання Суд вважає, що в цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

Таким чином, у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СКАРГИ

32. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 стосовно результату та несправедливості провадження.

33. У світлі наявних матеріалів Суд вважає, що скарги заявника не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, закріплених Конвенцією або протоколами до неї.

34. Таким чином, ця частина заяви має бути визнана неприйнятною як явно необґрунтована відповідно до підпункту (а) пункту 3 і пункту 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

35. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

36. Заявник вимагав 3500 євро відшкодування матеріальної шкоди і 2500 євро відшкодування моральної шкоди.

37. Уряд заперечив проти цих вимог.

38. Суд не вбачає причинного зв'язку між встановленим порушенням та матеріальною шкодою, відшкодування якої вимагається. Відповідно Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 2100 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

39. Заявник також вимагав 500 євро компенсації понесених судових витрат.

40. Уряд залишив це питання на розсуд Суду.

41. Згідно із практикою Суду заявник має право на коипенсацію судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. Суд зазначає, що заявник документально підтвердив суму в розмірі 22 євро. Тому Суд присуджує заявнику цю суму як компенсацію судових витрат.

C. Пеня

42. Суд вважає за доцільне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції відносно тривалості провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців держававідповідач повинна сплатити заявникові 2100 (дві тисячі сто) євро відшкодування моральної шкоди і 22 (двадцять два) євро компенсації судових витрат, які мають бути конвертовані у національну валюту державивідповідача за курсом на день здійснення платежу, плюс будьякий податок, який може бути стягнуто з цих сум;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 3 березня 2011 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен Філліпс
Заступник секретаря секції

Боштьян М. Зупанчіч
Голова